Nr. 107. Wtorek 13 maja 1924 roku. Cena numeru mk. 200.000. Rok XV.

ISKRA

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Adres dla listów i depesz: „ISKRA", Sosnowiec.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 61553.

Prenumerata wynosi:

mk. 3.600.000.

Z odnoszeniem miesięcznie: mk. 4.300.000

W Zagłębiu po za Sosnowcem, Będzinem i Dąbrową: mk. 4.300.000

Z przesyłką pocztową: mk 4.500.000 miesięcznie.

Zagranicą mk. 7.000.000.

Sosnowiec: REDAKCJA: Piłsudskiego 4, Telefon 64. ADMINISTRACJA: Dęblińska 1, Tel. 73. — Będzin, Małachowskiego 7. — Dąbrowa, Sobieskiego 8, tel. 73. — Katowice, Szopena 4

PODZIĘKOWANIE.

Zarządy cechów ślusarsko-kowalskiego i rzeźniczego składają serdeczne podziękowanie wszystkim uczestnikom biorącym udział w uroczystości obchodu 254-ej rocznicy istnienia cechów i poświęcenia sztandarów cechowych, a w szczególności byłemu ks. proboszczowi Rogójskiemu za zakonserwowanie pamiątek cechowych, którymi się dzisiaj szczycimy. Ks. proboszczowi Stermantowskiemu, ks. dziekanowi Ziemniakowi. ks. Wójcickiemu, rodzicom chrzestnym, przedstawicielom władz rządowych i municypalnych, oraz cechom rzemieślniczym z Zagłębia i Górnego Śląska.

3273

Niemiecki nacjonalizm i socjalizm.

Sosnowiec, 13 maja.

Niemcy mają, jak doświadczenie ostatnich lat poucza dwa socjalizmy: jeden militarystyczny i szowinistyczny dla użytku wewnętrznego, drugi zaś antymilitarystyczny i pacyfistyczny przeznaczony do oszukiwania innych narodów. Oba te nacjonalizmy były czynne przed, podczas, a nawet jeszcze według możności i teraz po wojnie.

Że twórca i bożyszcze nowoczesnego nacjonalizmu, Marx, jest przedewszystkiem niemieckim nacjonalistą, o tem wielu nie wie, a socjaliści starają się dyskretnie ukryć, albowiem fakt ten nie nadaje się do popularyzowania hasła o „łączeniu się proletarjuszów wszystkich krajów“. Już przed pół wiekiem rosyjski anarchista Bakunin skonstatował, „że socjalizm Marxa i dyplomacja Bismarcka pracują wspólnie nad zgermanizowaniem ducha Europy“. Później dopiero okazało się, że dziki anarchista był jasnowidzem pod tym względem i to w wyższym o wiele stopniu, aniżeli wówczas się mogło wydawać.

Socjaliści wszystkich krajów wierzyli do wybuchu wojny zapewnieniom niemieckich przywódców, że wojna jest niemożliwą, albowiem strajk generalny organizacji socjalistycznych we wszystkich krajach zapobiegnie jej zupełnie. Że te zapewnienia były obliczone na naiwność obcych, wynika już z zapatrywań samego Marxa, który w swoim liście z dnia 16 lutego 1868 roku nazwał strajk generalny w razie wojny idjotyzmem.

Korespondencja między Marxem, który 30 lat przeżył w Anglji, a niemieckim fabrykantem Engelsem, jego największym przyjacielem i powiernikiem, wydana tuż przed wojną światową i wskutek tego mniej znana, aniżeli dzieła Marxa, są ciekawym przyczynkiem do znajomości prawdziwych tendencji niemieckiego socjalizmu. Z listów tych wynika, że właściwym celem, do którego dążył Marx było zaprzęgnięcie o ile możności niezadowolonych warstw innych narodów do nieświadomej służby niemieckiego nacjonalizmu.

Listy pełne są uwagi, które dokładnie charakteryzują poczucie narodowe Marxa: był on wszeczniemcem z krwi i kości i wszystkie niepowodzenia słabych w tym czasie Niemiec, wywołują w nim żywy oddźwięk. Wojna zwycięska Prus z Austrją w roku 1866 napełnia go nadzieją, że uda się w nowem cesarstwie niemieckim połączyć wszystkich niemców, także austrjackich i utworzyć w ten sposób niezwyciężone mocarstwo. Każda stronica jego listu jest dowodem, że ten tak zwany międzynarodowy socjalista i ojciec komunizmu dzisiejszego, był namiętnym narodowcem niemieckim; daje on otwarcie wyraz swej nienawiści do francuzów, rosjan, anglików, duńczyków, serbów i bułgarów, t. j. do tych narodów, które w tym okresie zaprzątały opinję polityczną Europy. Nienawiść ta, pochodząc z pogardy i pożądliwości, jest według zdania Heinego jedną z najbardziej charakterystycznych psychologicznych właściwości niemieckiej duszy.

Socjaliści pozaniemieccy uważają siebie za rodzaj apostołów pacyfizmu; naśladują oni według swego zdania swego proroka Marxa. Ten zaś pisał w listopadzie 1867 r.: „Nasz Bismarck ma tę dobrą zaletę, że prowadzi do politycznego kryzysu z Francją“. Tuż przed wybuchem wojny w roku 1870 pokojowy Marx pisze: „francuzi muszą dostać cięgi“. Gdy we wrześniu okazało się, że Niemcy zabiorą Francji kawał terytorjum, Marx cynicznie omawia w liście do Engelsa sprawę wydania socjalistycznego protestu, który i tak nie będzie miał żadnego znaczenia, ale przyczyni się do uspokojenia fancuskich robotników. Jest to dobre połączenie nacjonalizmu wszechniemieckiego i „socjalizmu“.

Marx i Engels pełni byli nienawiści do słowian i próby zdobycia wolności przez ludy bałkańskie spotykały się z wrogiem stanowiskiem obu. Także w sprawie Szlezwiku obaj stanęli na nacjonalistycznym punkcie widzenia i otwarcie przyznali słuszność zapatrywaniu ministra wojny Prus, który powiedział: „Kwestja księstwa nie jest problemem prawniczym, lecz problemem siły, siła zaś jest w naszem ręku“.

Tych kilka przykładów, którychby można przytoczyć setki, udowadnia niezbicie, że już Marx uważał stworzony przez siebie socjalizm tylko za środek do budowy wielkich, potężnych, narodowo jednolitych Niemiec. Eksportowany socjalizm przybiera w rozmaitych krajach rozmaite formy, ale wszędzie przyświeca mu jeden cel: służenia otwarcie lub skrycie idei niemieckiego nacjonalizmu.

Dr. H. I. H.

List z Górnego Śląska.

Imponująca uroczystość 3-go Maja i 3-go powstania — Zgon wojewody dr. Konckiego. — Jego następca a ciężkie zadanie wojewody śląskiego. — O ciężkiem położeniu gospodarczem na Śląsku.

(Od naszego korespondenta górnośląskiego).

Katowice, 7-go maja.

Swięto narodowe 3 go Maja ma dla G. Śląska podwójne znaczenie, gdyż obchód Konstytucji Trzeciego Maja jest zarazem rocznicą trzeciego powstania G Śląska, które, jak wiadomo, wybuchło rano 3 go maja 1921 r. Ku uczczeniu tedy w ciężkich walkach poległych powstańców i celem utrzymania ideałów, dla których powstańcy śląscy chwycili za broń, zachował się w tradycji zwyczaj urządzania w nocy na 3-go maja generalnego apelu powstańców, czyli niejako symbolu czujności powstańców tutaj na zachodnich rubieżach Rzeczypospolitej.

Miasto Katowice, jak zresztą wszystkie inne miasta i miasteczka, wsie i wioski w województwie śląskiem przystrojone były bogato w sztandary narodowe, girlandy, obrazy i nalepki w oknach, z których czysty dochód przeznaczony był na cele tow. czytelni lud.

Pogoda sprzyjała, to też wielkie błonie w parku Kościuszki zaległy nieprzejrzane tłumy, aby, wysłuchać mszy pontyfikalnej którą w asystencji licznego duchowieństwa odprawił administrator apostolski ks dr. Hlond. Wojsko, które w wszystkich rodzajach broni zajmowało duże pole naprzeciw ołtarza, a więc batalion piechoty, oddział karabinów maszynowych, artylerja i kawalerja, w podniosłych momentach podczas mszy św. tradycyjnym zwyczajem oddawało honory wojskowe.

Podobnie odświętnie, choć z natury rzeczy mniej imponująco, obchodzono dzień 3-ei maja we wszystkich innych miejscowościach Śląska polskiego.

* * *

Niestety żałoba spadła na Śląsk i to właśnie w przeddzień święta narodowego. Dnia 2-go maja trzeci wojewoda na Śląsku śp. dr. Tadeusz Koncki, człowiek niezwykłych zalet duchowych i moralnych, polak bez skazy, urzędnik, administrator i organizator, polityk i ekonomista zarazem. Z wyjątkiem organu socjalistycznego cała prasa śląska, polska i niemiecka, poświęciła mu pełne uznania nekrologi pośmiertne. Część prasy stwierdza, że jakieś dziwne fatum ściga wojewodów śląskich. Pierwszy, śp. wojewoda Rymer, zmarł z powodu przepracowania na zapalenie mózgu, drugi, wojewoda Schultis ustąpić musiał, nie zdoławszy opanować trudnego położenia w autonomicznem województwie. Obecnie, po krótkich, ale zbawiennych swych rządach odejść musiał już trzeci z dotychczasowych wojewodów śląskich w ciągu dwóch lat!

Na szczęście mamy już nowego i przypuszczam, że godnego następcę, w osobie wojewody kieleckiego Mieczysława Bilskiego. Stosunki na G. Śląsku nie cierpią bowiem długiego wakansu tego wielce odpowiedzialnego stanowiska. Stanowisko wojewody śląskiego jest znacznie trudniejsze i więcej wszystkie siły ludzkie absorbujące, niż stanowisko niejednego ministra. Wojewoda śląski poza kwalifikacjami swemi jako najwyższy urzędnik administracyjny musi być wytrawnym politykiem i dobrym taktykiem. Ma on bowiem do czynienia i z polakami i z niemcami, przytem ludźmi różnego pokroju. Znać musi nietylko konwencję genewską w sprawie G. Śląska, ale obok praw Rzeczypospolitej także różne ustawy pruskie i austrjackie, dotąd na Śląsku obowiązujące, przytem nad sobą lub obok siebie ma jeszcze sejm śląski, z którym liczyć się musi. Oto kilka tylko postulatów, jako najważniejsze warunki dobrego urzędowania każdorazowego wojewody śląskiego i już te warunki każą się domyśleć, jak niezwykłym, ponad poziom innych wyższych urzędników administracyjnych wybijającym się człowiekiem musi być wojewoda śląski.

* * *

W krótkich słowach jeszcze kilka słów o położeniu gospodarczem na G. Śląsku.

Chwilowo bardzo źle ono się przedstawia. Kopalnie i huty nie mają zbytu dla swych produktów, gdyż ceny węgla i wyrobów żelaznych z powodu ustabilizowania się waluty polskiej i wysokiej robocizny są znacznie wyższe, niż zagranicą, z którą G. Śląsk dlatego już konkurować nie może.

Myślano więc robotnikom, obniżyć zarobki, aby różnicę wyrównać, ale robotnicy oczywiście na to się nie zgodzili. Rząd wobec tego zniżył dla właścicieli kopalni podatek wywozowy od węgla o dalsze 10 procent aby im zbyt węgla, który leży nagromadzony w wysokich zwałach, ułatwić zagranicą.

Widocznie i to nie wystarcza, gdyż właściciele kopalni śląskich postanowili podnieść ceny węgla o 20 proc., oczywiście tylko w kraju, aby utrzymać zagraniczne rynki zbytu, rozumie się kosztem owej 20-proc. podwyżki w kraju.

jak stosunki jeszcze się ukształtują, niewiadomo, perspektywy jednakże nie wyglądają różowo.

Aleksy Pająk.

Wieści ważne.

— Pomiędzy rządem francuskim a delegacją polską toczą się rokowania w sprawie podróży prezydenta republiki francuskiej Milleranda do Warszawy. Podróż ta miałaby się odbyć w czerwcu.

— Z powodu informacji niektórych pism, że ostatnia zwyżka cen zboża na giełdzie warszawskiej i poznańskiej wywołana jest wiadomościami o ulgach wywozowych dla zboża — wyjaśnić należy, że są to bezpodstawne pogłoski szerzone najwidoczniej przez spekulantów. O jakichkolwiekbądź ulgach wywozowych dla zboża niema mowy, wyśrubowywanie więc cen zboża uważać należy za niczem nieusprawiedliwione.

— 6-procentowe bony skarbowe wykupione będą przez skarb państwa — stosownie do uchwalonej przez ciała ustawodawcze ustawy—w dniu 15 grudnia b. r. według kursu franka szwajcarskiego. Częściowa wymiana bonów złotowych uskuteczniana dotychczas przez oddziały p.k.o. dokonywana jest w dalszym ciągu przez centralę i oddziały p.k.o. jednorazowo po 100 złotych. Zmiana odbywa się na podstawie dziennego kursu franka szwajcarskiego.

— Poselstwo rumuńskie w Londynie zaprzecza wiadomości, jakoby na granicę besarabską wysłane były posiłki. Król Ferdynand podczas pobytu swego w Rzymie miał oświadczyć przedstawicielowi „Daily Express", iż komisja rosyjko-rumuńska, mianowana w celu zbadania kwestji granicznych, ma się zebrać w Kamieńcu.

— „Times" donosi z Helsingforsu, że oficerowie armji finlandzkiej zastrajkowali. Oprócz tego 90 proc. oficerów wniosło dymisje.

— Konferencja ambasadorów przyjęła ostatecznie statut Kłajpedy, zredagowany przez komisję Dawisa przesłała go rządowi litewskiemu do podpisania.

Zwraca uwagę fakt, że konferencja zażądała od rządu kowieńskiego podpisania statutu w ciągu dni 10. Ultimatywność tego terminu prawdopodobnie ma na celu położenie kresu tej przeciągającej się sprawie.

— Strajk generalny i lokaut w Zagłębiu Ruhry stają się coraz bardziej groźnemi. Kryzys gospodarczy daje się już odczuwać. Zakłady Kruppa, skutkiem braku węgla, ograniczyły godziny pracy. Dotychczas niema żadnej nadziei kompromisowego załatwienia sprawy.

Prezes delegacji polskiej o rokow. polsko-niemieckich.

Wiedeń, 12 maja.

Witold Prądzyński, przewodniczący delegacji polskiej w rokowaniach polsko-niemieckich w Wiedniu, w rozmowie z korespondentem „Neue Fr. Presse" przedewszystkiem wyraził swe zadowolenie, że na miejsce tych rokowań wybrano Wiedeń. Układy, które rozpoczęto w dniu 30 kwietnia w wiedeńskim hofburgu, po chwilowej przerwie zostały znów podjęte. Zostały one zwołane na podstawie postanowień rady ligi narodów z 14 marca r. b. Postanowienie to było dalszym etapem rozpoczętych w r. 1920 układów, które stały się koniecznością w czasie przydzielenia byłych okupowanych przez Niemcy obszarów do Polski. Treścią układów wiedeńskich jest problem przynależności państwowej. Kwestja ta, jak również sprawa położenia mniejszości niemieckiej w Polsce zostały zawarte w tak zw. małym układzie regulującym, który podpisano wraz z innymi układami pokojowymi w dniu 28 kwietnia 1919 r. Po bezowocnych próbach w Dreźnie dojścia do porozumienia, na wezwanie rady ligi narodów, część kwestji, dotycząca uzyskania polskiego obywatelstwa, została wyłączona z obrad, a dyskutowano nad nią w Genewie do 12 lutego.

Przerachowanie zobowiązań prywatno-prawnych.

W dniu 9 b. m. rada ministrów zaakceptowała projekt rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej w przedmiocie przerachowania zobowiązań prywatno-prawnych. Główne zasady tego rozporządzenia są następujące:

Rozporządzenie ustala najpierw w osobnej skali, jaką wartość w przeliczeniu na złote posiadały waluty b. państw zaborczych przed wojną, oraz w poszczególnych kwartałach lat 1914 do 1918, a ewentualnie i w latach następnych, oraz, jaką wartość posiadała marka polska w poszczególnych miesiącach lat 1914 — 1924. Skala ta jest następująca:

		ruble ros.	kor. aus. węg.	mk. niem.	mk. pol.
	do 1/VIII 1914 r.	0,375	0,95	0,81	
	od 1/VIII 1914 r.				
w półroczu	II 1914 r.	0.40	1,00	0,85	
	I 1915 r.	0,44	1,15	0,90	
	II „	0,50	1,25	0,92	
	I 1916 r.	0,50	1,40	1,05	
	II „	0,50	1,60	1,09	1,09
w kwart.	I 1917 r	0,50	1,90	1,15	1,15
	II „	0,50	1 90	1,15	1,15
	III „	0,55	2,00	1,20	1,20
	IV „	0,60	2,00	1 20	1,20
	I 1918 r.	0,60	2,00	1,20	1,20
	II „	0,70	2,00	1,20	1,20
	III „	0,85	2,30	1,30	1,30
	IV „	0,90	2,60	1,50	1,50
w miesiącu	I 1919 r.	1,10	2,90	1,8	1,50
	II „	1,35	3,20	2,0	1,75
	III „	1,50	4,00	2,0	2,00
	IV „	2,00	4,75	2,0	2,25
	V „	2,25	5,50	2,1	2,50
	VI „	2,50	5,75	2 1	2,75
	VII „	3,75	6,20	2.4	3,25
	VIII „	4,25	8,00	2,8	4,25
	IX „	5,75	11,00	3,3	6,00
	X „	6,55	14,00	4,2	7,50
	XI „	8,50	17,00	5 5	10,00
	XII „	10,50	22,00	7,0	14,00
w miesiącu	I 1920 r.	12,00	28,00	9,0	19
	II „	13,00	35,00	11,0	23
	III „	13.00	35,00	12,0	25
	IV „	13.00	35,00	12,0	25
	V „	14,00		11,0	30
	VI „	13,00		11,0	31
	VII „	13,00		11,0	34
	VIII „	13,00		11,0	40
	IX „	14,00		11,0	45
	X „	17,00		11,0	60
	XI „	19,00		11,0	80
	XII „	23,00		11,0	100
w miesiącu	I 1921 r.	25,00		11	120
	II „	30,00		11	130
	III „	35,00		11	145
	IV „	40,00		11	140
	V „	55,00		11	150
	VI „	80,00		11	200
	VII „	120,00		11	300
	VIII „	200,00		11	400
	IX „			14	425
	X „			18	450
	XI „			23	450
	XII „			25	450
w miesiącu	I 1922 r.			28	450
	II „			31	500
	III „			40	550
	IV „			46	600
	V „			48	650
	VI „			50	750
	VII „			70	850
	VIII „			120	1,000
	IX „			180	1,800
	X „			320	1,400
	XI „			750	1,800
	XII „			950	2,500
w miesiącu	I 1923 r.			1,600	4,000
	II „			3,000	6.800
	III „			3,500	8,200
	IV „			4,000	8,600
	V „			5,500	9,400
	VI „			12,000	12,000
	VII „			45,000	20,000
	VIII „			660.000	35,000
	IX „			15,000,000	50,000
	X „			4,000,000,000	125,000
	XI „				300,000
	XII „				800,000
w mies.	I 1924 r.				1,600,000
	II „				1,800,000
	III „				1,800,000
	IV „				1,800,000

Marki emitowane przez b. niemieckie władze okupacyjne na ziemiach wschodnich (ostmarki) uważa się za równe markom niemieckim, a ruble emitowane przez te władze (ostruble) uważa się za równe dwum markom niemieckim.

Następnie rozporządzenie określa, w jakiej mierze mają być przerachowane poszczególne rodzaje zobowiązań prywatno-prawnych, powstałych przed dniem 28 kwietnia 1924 r. Z obszernych przepisów (rozporządzenie obejmuje 53 par.) na plan pierwszy wysuwają się następujące:

pożyczki hipoteczne, ciążące na domach, do których zastosowane ustawę o ochronie lokatorów (hipoteki miejskie), waloryzują w b. Kongresówce na 25 proc., w Małopolsce zachodniej i na ziemiach wschodnich na 20 proc., w b. dzielnicy pruskiej i Małopolsce wschodniej na 15 proc. sumy, obliczonej według powyżej podanej skali, t. j. na 25 proc., 20 proc. i 15 proc. parytetu złotego;

pożyczki hipoteczne, ciążące na nieruchomościach, nie podlegających ustawie o ochronie lokatorów (hipoteki wiejskie i fabryczne) waloryzują się w zachodniej Kongresówce na 50 proc., w środkowej Kongresówce na 42 proc., we wschodniej Kongresówce i zachodniej Małopolsce na 33 proc., na t. zw. ziemiach wschodnich na 24 proc., a w Małopolsce wschodniej i w b. dzielnicy pruskiej na 15 proc. parytetu złotego, obliczonego wedle podanej skali;

pożyczki nieubezpieczone hipotecznie, oraz należności z kredytu towarowego, a także należności z tytułu weksli, dotychczas niezrealizowanych, a już płatnych, waloryzują się na 10 proc. parytetu złotego;

listy zastawne, opiewające na waluty b. państw zaborczych, oraz na marki polskie, będą skonwertowane na listy zastawne złotowe, wypuszczone na podstawie zwaloryzowanych wierzytelności hipotecznych danej instytucji kredytu długoterminowego, przyczem listy wylosowane i niewylosowane będą traktowane narówni. Listy zastawne złotowe, wypuszczone do wysokości ogólnej sumy wierzytelności hipotecznych danej instytucji będą podzielone między właścicieli dawnych listów. Stosunek, w jakim nastąpi wymiana dawnych listów na nowe, będzie zbliżony do sumy przerachowania odpowiednich hipotek (a więc np. przedwojenne listy zastawne tow. kredytowego miejskiego na 100 rubli będą wymienione w stosunku, zbliżonym do 25 proc. parytetu złotego). Przy tow. kredytowem ziemskiem obliczanie będzie bardziej skomplikowane ze względu, iż hipoteki tego tow. będą waloryzowane zależnie od strefy, w której znajdują się dane nieruchomości, na 50, 42 i 33 proc.;

obligacje przedsiębiorstw przemysłowych waloryzują się zasadniczo na 33 proc. parytetu złotego, z tem, że na podstawie oceny stanu majątkowego przedsiębiorstwa suma waloryzacji może być podwyższona lub zniżona.

Wkładki oszczędnościowe w kasach chorych przerachowuje się na podstawie przeszacowania aktywów danej kasy. Na tej samej podstawie nastąpi waloryzacja świadczeń, należnych od zakładów ubezpieczeń na życie;

wkładki oszczędnościowe w bankach i p. k. o. waloryzują się, o ile chodzi o wkładki drobne, do wysokości 2,500 złotych, na 5 proc. parytetu złotego, wkładki powyżej tej sumy, oraz należności z rachunków bieżących przerachowuje się tylko według stosunku 1 złoty — 1,800,000 mk. Wyłączone są od waloryzacji należności z weksli jeszcze niepłatnych, z kaucji, z depozytów państwowych, z umów ubezpieczeń szkodowych.

Należności wszelkiego innego rodzaju w rozporządzeniu wyraźnie nie wymienione, będą waloryzowane bądź w drodze ugody między stronami, bądź w razie braku zgody, w drodze sądowej, przyczem rozporządzenie udziela sądom wskazówek, jakich winni się trzymać przy ustalaniu miary i sposobu waloryzacji poszczególnych typów tych należności.

Kronika.

Kalendarzyk.

13 Wtorek.

Dziś Serwacego b.
Jutro Bonifacego m.
Wsch. słońca 3.49
Zach. „ 7.16

Pobór wojskowy. Dziś rozpoczyna się w Dąbrowie pobór rocznika 1903. Popisowi winni zgłaszać się według ustalonego planu, aby nie wywoływać chaosu i nie utrudniać pracy komisji.

Przypomnienie. Dziś więc, o godz. 7 wiecz. odbędzie się w magistracie dąbrowskim dwukrotnie już odkładane zebranie, celem zorganizowania oddziału ligi napowietrznej obrony państwa.

Aby uniknąć posądzenia o złą wolę, na posiedzenie winny przybyć wszystkie osoby zaproszone.

Posiedzenie rady miejskiej. Posiedzenie rady miejskiej w Sosnowcu, zwołane na poniedziałek, zostało odroczone do nadchodzącego czwartku.

Na macierz szkolną. W czasie zbiórki na macierz szkolną w dniu 3 maja zebrano na Saturnie i w Czeladzi 602 mili. mk.

Gaz dla Sosnowca. Magistrat Mysłowic zwrócił się do magistratu sosnowieckiego z propozycją udzielania mieszkańcom Sosnowca gazu do oświetlania i ogrzewania. Mimo to, że Sosnowiec posiada elektryczność, gaz przydałby się w naszem mieście. Przez używanie gazu można robić znaczne oszczędności na opale, prócz tego ogrzewanie gazem wymaga mniej zachodu, niż palenie węglem. Magistrat sosnowiecki w sprawie tej ma zamiar ogłosić ankietę wśród mieszkańców miasta, celem zasięgnięcia opinji co do propozycji magistratu mysłowickiego.

Sensacja w sądzie. Wczoraj w sądzie okręgowym w Sosnowcu wywołało sensację ukazanie się na ławie obrońców adw. Ettingera, seniora, z Warszawy. Mec. Ettinger miał bronić Mordkę Wojdysławskiego, kupca z Sosnowca, oskarżonego o magazynowanie towarów łokciowych. Ponieważ na rozprawę nie stawił się z powodu choroby główny świadek, nadkom. Strzelecki, przeto sprawa została odroczona na dzień 26 b. m.

O obrazę w druku. Sąd okręgowy w Sosnowcu rozpatrywał wczoraj między innemi sprawę zarządu stowarzyszenia lokatorów z p. Włodzimierzem Przybylskim, red. „Lokatora Zagłębia“ na czele. Zarząd stowarzyszenia został oddany pod sąd przez mec. Pawelka za obrazę w druku. W numerze 4 „Lokatora Zagłębia“ w styczniu r. b. ukazało się ogłoszenie, w którem zarząd stowarzyszenia zawiadomił członków, że mec. Pawelek przestał być doradcą prawnym stowarzyszenia, gdyż postępuje z jego członkami nieetycznie. Na rozprawie sądowej okazało się, że sprawę zamieszczenia ogłoszenia w piśmie referował p. Przybylski, który też ów inserat zredagował. Sąd skazał p. Przybylskiego na tydzień aresztu, pozostali członkowie zarządu pp.: Józef Puchniewski, Stanisław Reznik, Salomon Lejzerowicz i Traub zostali skazani na grzywnę po 50 milj. marek.

Z ruchu budowlanego. Mimo trudnych warunków finansowych, ruch budowlany w Zagłębiu jest dość ożywiony, gdyż prócz szeregu domów, budowanych przez zakłady przemysłowe dla swych pracowników, powstanie także kilkanaście domów prywatnych oraz małych budynków fabrycznych.

Jest w Zagłębiu także sporo właścicieli domów, którzy chcieli swe nieruchomości powiększyć lub przebudować, wobec jednak wysoce krępującej ustawy, która głosi, iż właściciel obowiązany jest nietylko w czasie przebudowy, lecz i w nowym już budynku zapewnić lokatorom mieszkania, zamiary te spełzły na niczem.

Na bratnią pomoc. Dziś, w sali kina „Kometa“ w Dąbrowie, odbędzie się bogaty koncert, z udziałem pierwszorzędnych sił na dochód bratniej pomocy uczniów szkoły górniczo - hutniczej.

Ciekawa gospodarka. W Ząbkowicach istnieje obszerny budynek po b. straży pogranicznej, który od wybuchu wojny światowej stoi bezużytecznie i coraz więcej niszczeje.

Przy dzisiejszym głodzie mieszkaniowym należałoby budynek ten jaknajprędzej doprowadzić do stanu używalnego, lub też wydzierżawić którejkolwiek instytucji społecznej lub kulturalnej, tymczasem donoszą nam, iż starania takie zawsze załatwiane były odmownie.

W sprawie tej winni zainteresowani zwrócić się do władz centralnych, lub też do posłów naszych, nie można bowiem pozwolić, aby budynek taki przez dziwny pogląd władz miejscowych, przeznaczono na zagładę.

O książki zażaleń. Czytelnicy nasi donoszą nam o oryginalnym załatwianiu przez niektórych pp. dyżurnych zbiorowych wystąpień pasażerów, dotkniętych nieporządkami kolejowymi.

Otóż, gdy zgłasza się kilku pasażerów z żądaniem wydania książki zażaleń, p. dyżurny rozpoczyna djalog podniesionym głosem i kiedy następnie wywiązuje się obopólna wymiana zdań, zdenerwowany urzędnik wzywa policję i żąda pociągnięcia skarżących się do odpowiedzialności za zakłócenie spokoju.

Ponieważ przy żądaniu książki zażaleń pp. dyżurni okazują zwykle dziwne zdenerwowanie i robią to niechętnie, możeby władze kolejowe powierzyły książki te posterunkowym, stale dyżurującym na wszystkich stacjach, co zapobiegnie niepotrzebnym scysjom.

Wywoływanie fermentu. W związku z trudnymi warunkami, powstałemi na tle zastoju w przemyśle, na niektórych kopalniach małych przyjął się system, iż kryzys można przetrwać kosztem robotników, którym nietylko znacznie zredukowano płace, lecz w dodatku nie wypłaca się należnych zarobków.

Do przedsiębiorstw takich, międzyinnemi, należy kopalnia „Lech“ przed Będzinem.

Pierwotny dzierżawca, na skutek odebrania mu przez sąd kopalni, nie wypłacił robotnikom należności za m. luty.

Wyznaczony zaś przez władze sądowe zarządca przymusowy w ten sposób administruje, iż robotnicy otrzymali dopiero połowę zarobków za marzec, jakkolwiek zbyt na węgiel jest. Rozgoryczeni robotnicy nie mogąc nic uzyskać u władz miejscowych, zwrócili się do sądu o usunięcie obecnego zarządcy, lub w oddanie przedsiębiorstwa w inne ręce, obecna bowiem gospodarka doprowadzi kopalnię do ruiny, robotników zaś do ostatecznej nędzy, co wywołać może niepożądane następstwa.

Zaznaczyć trzeba iż na kopalni szerzy się ogień i o ile nie będą przedsięwzięte środki zaradcze, powstać może katastrofa i zagłada przedsiębiorstwa.

Robotnicy zwracają się za naszem pośrednictwem do urzędu górniczego o zajęcie się wspomnianą kopalnią, do sądu zaś okręgowego o możliwie jaknajszybsze rozpatrzenie ich skargi, co pozwoli na uzdrowienie wysoce anormalnych stosunków.

Ze sportu. W niedzielę, dn. 11-go maja r. b. wobec zebranej tłumnie publiczności, oczekującej z a w o d ó w w napięciu, rozpoczęły się na boisku t. s. „Victoria“ zawody koleżeńskie pomiędzy t. s. „Sosnowiec I“ i t. s. „Victoria I“. Grę rozpoczął „Sosnowiec“, podjąwszy odrazu ostre tempo i uzyskawszy w 7-mej minucie pierwszą b r a m k ę. „Victoria“ po opanowaniu pierwszej tremy, przechodzi do atatu, osiągając trzy bramki do pauzy. W drugiej połowie gry „Sosnowiec“ atakuje — „Victorja“ w defenzywie.

Rezultat zawodów: 3 : 2 na rzecz „Victorii“.

Zawody prowadził zaproszony sędzia z Krakowa p. Mund.

Należałoby uregulować sprzedaż biletów, gdyż odbywa się ona powoli, co denerwuje publiczność, tłoczącą się do kasy.

Sprawa szpitala. Dąbrowa prawdopodobnie wkrótce zostanie bez szpitala, obecny bowiem znajduje się w budynku, należącym do szkoły górniczej i w przyszłym roku bezwarunkowo musi być opróżniony.

Magistrat początkowo nosił się z zamiarem wybudowania własnego szpitala, trudne jednak warunki finansowe i brak odpowiedniego placu, uniemożliwiły wykonanie zamiaru. Ponieważ wszystkie miasta Zagłębia odczuwają brak szpitala, odpowiadającego wymogom współczesnym, powstał projekt zdobycia takiego szpitala wspólnemi siłami. W tym kierunku czynione są już odpowiednie kroki, gdyż magistrat sosnowiecki traktuje o nabycie szpitala na Peklnie, stanowiącego własność huty „Katarzyna“.

Zemsta. W ogrodzie firmy „Nowak, Jaros i s-ka“ przy ulicy Kościelnej niejaki F. F. niszczy z zemsty stale drzewka owocowe i krzewy różane. Sprawę oddano w ręce policji.

Kradzieże. Adamowi Piestrzyńskiemu, zam. przy ul. Sienkiewicza 6, skradziono z korytarza wannę. Strata wynosi 30 miljonów mk.

— Antoniemu Musiałowi, zam. przy ul. Niskiej 8, skradli z kieszeni 18 milj. mk.

Z kina „Zacisze“. Dziś, jako pierwszy program „Błędne ognie“, dramat w 6 aktach osnuty na tle wielkiej katastrofy kopalnianej. Jako drugi program wyświetlany jednocześnie: 6 kreacji z Haroldem Lloydem. Programy powyższe, składające się z 12 części, stanowią ze względu na swe wielkie urozmaicenie, nieznaną dotychczas u nas rozrywkę.

NADESŁANE.

Z teatru.

Dziś — Będzin. Afisz zapowiada, po cenach do połowy zniżonych arcydzieło literatury polskiej „M a z e p a“ Juljusza Słowackiego z St. Knake-Zawadzkim w roli wojewody. Pomimo cen zniżonych, abonament — i to procentowy — ważny. Początek godz. 8 wiecz.

Czwartek—Sosnowiec. Znakomita farsa, która z każdym dniem cieszy się coraz większym powodzeniem. „Ananasa“ artyści grają koncertowo, a jest on dostępny tylko dla dorosłych. Ananas“ po czwartkowym przedstawieniu zejdzie zupełnie z repertuaru.

„Hamlet“. Praca przygotowawcza do wielkiego dzieła Szekspira wre w teatrze od 2 tygodni. Próby odbywają się pod wytrawną ręką reżyserską St. Knake-Zawadzkiego przy współudziale Wojciecha Brydzińskiego, który kreować będzie tytułową rolą Hamleta. Stylowe kostjumy sprowadzono z zagranicy. Nowe specjalne dekoracje, jak i cała wystawa, nad którą czuwa doświadczone oko dyr. Czarneckiego, dopełni całości, która zadowoli najwybredniejsze gusty.

Wystawieniem szekspirowskiego „Hamleta“ — scena nasza wykaże, iż stoi na bardzo wysokim poziomie, co jest bez wątpienia zasługą komisji teatralnej. „Hamlet“ budzi wielkie zainteresowanie, gdyż publiczność zamawia bilety. Premjera odbędzie się w tygodniu bieżącym.

Ofiary.

— W dzień imienin ukochanego syna ś. p. Stanisława Lubicz-Czaplickiego składają na polską macierz szkolną 10 miljonów rodzice.

— Na macierz polską w 10-tą rocznicę śmierci ukochanej matki ś. p. Adaminy Korab Morawskiej składa 5 złotych córka.

— Dla uczczenia ś. p. Zygmunta Ryclitera w dzień imienin składa żona 5 miljonów mk. na polską macierz szkolną.

Skrzynka do listów.

Do Redakcji „Iskry“
w Sosnowcu.

W związku z notatką, p. t. „Domy się walą“, uprzejmie proszę o zamieszczenie mego wyjaśnienia.

Kiedy w swoim czasie wynająłem u p. Dudzińskiego lokal na zakład fotograficzny, nietylko wybudowałem pracownię lecz i mieszkanie doprowadziłem do porządku własnym nakładem.

Po kilku latach, widząc, iż budynek zaczyna się walić, chciałem przeprowadzić remont swoim kosztem, czemu jednak sprzeciwił się właściciel domu.

Nie mając innego wyjścia i widząc dziwny upór gospodarza, skierowałem sprawę na drogę sądową, gdzie w pierwszej instancji wygrałem.

Gospodarz zaapelował i sprawa się przeciąga, a tymczasem budynkowi grozi zawalenie się.

O ile mi wiadomo, magistrat mógłby na podstawie odpowiednich przepisów wystąpić z interwencją i nie pozwolić na rujnowanie budynku, co grozi katastrofą, nadmieniając, że chcę go swoim kosztem gruntownie odnowić.

W sprawie tej wobec grożącego mi zamknięcia zakładu, zwróciłem się do władz wyższych, gdzie mam nadzieję szybkiego pomyślnego załatwienia sprawy.

Z poważaniem
R. Gwiazda.

Sz. Panie Redaktorze!

W imię prawdy racz Pan umieścić w swem poczytnem piśmie wyjaśnienie na notatkę z dnia 11 bm. p. t. „Żądania kelnerów i kucharzy“.

Co do wysuwanych przez nas żądań 15 procentowych od zainkasowanej sumy od gości, to żądania te wysuwaliśmy tylko w stosunku do jednej firmy „Zacisze“, tylko w sezonie letnim, gdzie każdy z pracowników (kelner czy kucharz) pracuje tylko 3 miesiące, a zatem zapytujemy z czego będzie żył przez resztę t. j. 9 miesięcy? W dodatku są to pracownicy przeważnie wypisywani z innych oddziałów po to tylko, aby tychże nie brakowało i firma na tem nie cierpiała. Co do zarobków 30-miljonowych, to suma ta jest zbyt przesadzoną, gdyż tyle zarabiać mogą kelnerzy w kabaretach. Tymczasem kończymy na tem, wszelkie wyjaśnienia a dowodami możemy służyć z przyjemnością.

Zaznaczamy tylko, że ani zarząd związku kelnerów, ani żaden z członków nie groził strajkiem, bo jeśli nie będziemy mieli podpisanej umowy przez pp. właścicieli firmy „Zacisze“ to nie będziemy im przeszkadzali w pracy.

Z poważaniem
Przewodniczący: **T. Niedzielski**,
Sekretarz: **P. Woźniak**,
Członek komisji rewizyjnej: **Jan Kołodziński.**

Ze Śląska.

Nowe ceny węgla. Jak już donosiliśmy „górnośląska konwencja właścicieli kopalni“ postanowiła z dniem 12 maja podwyższyć ceny węgla, które przedstawiają się następująco dla poszczególnych gatunków: orzech ponad 30 mm.—33.50 zł., 30 — 20 mm.—29.55 zł., 20—10 mm. —27.95 zł., drobny węgiel — 22.35 zł., węgiel deputatowy 28.61 zł., miał I gatunek—13.65 zł. za tonnę wprost z kopalni, w czem uwzględniony już jest podatek. Podatek komunalny wynosi 1 pr. Jak donosi „Kat. Ztg.“ rząd zgodził się na powyższe ceny.

Letniska dla dzieci. Staraniem polskiego czerw. krzyża w Katowicach wysłano w sobotę 120 dzieci szkolnych na wakacje letnie do miejscowości kapielowej Jastrząb pod Katowicami. Drugi transport dzieci wyjedzie 15 bm. z Katowic do Inowrocławia.

Ratusz w Król. Hucie ulegnie niebawem gruntownej przebudowie i znacznie zostanie powiększony. Fronton gmachu, odrestaurowanego w stylu renesansu włoskiego, będzie wynosił 100 metrów długości. Na parterze znajdzie pomieszczenie 7 wielkich składów objętości 220 metr. kwadr. każdy, jakoteż winiarnia i piwiarnia ratuszowa. Wyższe piętra przeznaczone będą na biura magistrackie i biura firm handlowych.

Niemiłą stronę Katowic stanowi mała rzeczka Rawa w północnej części miasta, płynąca od zachodu przez Katowice, Szopienice do Przemszy. Rawa z powodu dopływów z różnych kopalni i hut i rzucanych do niej różnych odpadków zwłaszcza w cieplejszych porach roku staje się istną plagą okolicznych mieszkańców, którzy nie mogą znieść nieprzyjemnej woni. Już od lat wielu projektuje się regulację tej

rzeczki, plan jednakże upadał zawsze ze względu na koszty, których nikt płacić nie chce. Prawdopodobnie po utworzeniu Wielkich Katowic projekt regulacji Rawy ostatecznie zostanie wykonany.

Samobójczyni. W Kourowie wyskoczyła z okna swego mieszkania, znajdującego się na 1-ym piętrze 38-letnia żona robotnika i rozbiła sobie czaszkę. Powodu, który skłonił ją do rozpaczliwego czynu, dotąd nie ustalono.

Z kraju.

Łódź. Na Wodnym rynku w Łodzi był, jako w dzień targowy, tłum ludzi. Na podwyższeniu stał mężczyzna, który przedstawiał się jako cudotwórca, wołając, że umie robić rozmaite cuda, jakich nikt jeszcze nie widział. Zgromadzonemu koło podwyższenia tłumowi pokazywał „cudotwórca" rozmaite sztuczki, jak nalewanie do kieliszków z jednej butelki pięciu, a nawet więcej kolorów i smaków likierów i t. d. Tłum po każdym „cudzie" bił brawo zręcznemu sztukmistrzowi, który kłaniał się poszczególnym osobom nawet w bardzo dystyngowany sposób.

Po pewnym czasie w rozmaitych punktach tłumu rozległy się przekleństwa na sprytnego, jakiegoś złodzieja, który widocznie operował pomiędzy tłumem i z pomocą brzytwy wycinał tylko kieszenie ze spodni z portfelami. Wezwano policję, która przedewszystkiem aresztowała „cudotwórcę".

Wspólnikiem „cudotwórcy" był Zygmunt Czeraszkiewicz, zawodowy złodziej kieszonkowy. Podczas rewizji, dokonanej w mieszkaniach obu wspólników, znaleziono 16 portfeli męskich.

Sąd skazał „cudotwórcę" Antoniego Brzózkę na 6 miesięcy więzienia, a Zygmunta Czeraszkiewicza na 10 miesięcy więzienia.

Kraków. W krakowskiej współdzielni oficerskiej od pewnego czasu poczęto stosować dziwne praktyki.

Rada nadzorcza współdzielni oficerskiej zdecydowała oddać kierownictwo tej współdzielni żydowi Bierowi.

Reforma objęła także zakłady szewckie i krawieckie. Zamianowani zostali kierownikami warsztatów żydzi.

Pierwszą czynnością owych dyrektorów było zwolnienie 20 robotników, którzy nie świętowali w dniu 1 maja.

Dodać trzeba, że wskutek tych praktyk i zmian spadła frekwencja członków współdzielni, gdyż korpus oficerski zaczyna tracić zaufanie do instytucji, na czele której stoją tacy kierownicy.

Władze d. o. k. napewne wejdą w te stosunki i usuną żydowskich przedsiębiorców.

Oświęcim. Niewykryci sprawcy, przebiwszy otwór w piwnicy, dostali się do mieszkania stróża polskiego banku krajowego, którego obezwładnili, poczem zabrali klucze od ubikacji, w której mieściły się kasy.

Złodzieje spłoszeni zostali hałasem i uciekli, zabierając ze sobą klucze.

Istnieje podejrzenie, że napadu dokonali członkowie bandy zastrzelonego Glizy.

Płacić podatki!

TELEGRAMY.

(Przez telefon.)

Komisja budżetowa sejmu.

Warszawa, 12 maja.

(Tel. wł.) Komisja budżetowa sejmu przystąpiła dzisiaj do trzeciego czytania tych preliminarzy budżetowych, które odesłane były do przejrzenia innym komisjom sejmowym.

Dziś ukończono trzecie czytanie preliminarza budżetowego generalnej dyrekcji poczt i telegrafów oraz preliminarza budżetu prezydjum rady ministrów.

Gość francuski.

Warszawa, 12 maja.

(Tel. wł.) Dziś przybył do Warszawy z Francji prezes ligi marynarki francuskiej, p. Rondet-Saint. Na dworcu powitali go ścia przedstawiciele ligi żeglugi polskiej.

Gość zabawi parę dni w Warszawie, poczem odjedzie do Gdańska, celem zbadania sytuacji portu polskiego.

Arcybiskup Cieplak w Rzymie.

Warszawa, 12 maja.

(Tel. wł.) Według otrzymanych wiadomości przyjęcia, wydane przez posła polskiego w Rzymie na cześć arcybiskupa Cieplaka—miało charakter szczególnie serdeczny i ostentacyjny.

Obecni na przyjęciu byli wszyscy kardynałowie. Arcybiskup Cieplak po przyjęciu składał wizyty wszystkim obecnym w Rzymie kardynałom.

Wyniki wyborów we Francji.

Warszawa, 12 maja.

(Tel. wł.) Dotychczasowy wynik wyborów we Francji stanowi zupełną niespodziankę.

Republikanie lewicowi (grupa Poincarego) i Arago (grupa popierająca Poincarego — ponieśli klęskę.

Według dotychczasowych danych podział mandatów będzie następujący:

Konserwatyści 6 mandatów, republikańska Arago—63, republikanie lewicowi (Poincare) — 41, radykali niezależni — 21, radykalni socjaliści—83 (Briand), republikańcy socjaliści, 20, socjaliści zjednoczeni—58 i komuniści 8.

Kongres emigracyjny.

Warszawa 12 maja.

(T. wł.) Na międzynarodowy kongres emigracyjny do Rzymu udają się z ramienia rządu polskiego, p. Fr. Sokal, A. Gawroński i K. Warchałowski. Na kongresie będzie załatwiony cały szereg spraw aktualnych dla Polski.

Samobójstwo urzędnika.

Warszawa, 12 maja.

(T. wł.) Dziś w południe, w hotelu „Royal", popełnił samobójstwo urzędnik minist. spraw zagranicznych Karol Rybiński. Powodem samobójstwa była prawdopodobnie grożąca Rybińskiemu eksmisja z hotelu.

Bezczelność bolszewicka.

Warszawa, 12 maja.

(Tel. wł.) Dziś rząd polski otrzymał od rządu sowieckiego bezczelną notę, domagającą się załatwienia spraw mniejszości narodowych w Polsce, a przedewszystkiem ukraińców i białorusinów, na zasadzie art. 7 traktatu ryskiego.

W nocie powiedziano, iż rząd sowiecki już raz w tej kwestji interwenjował, obecnie zaś posiada obfity materjał, stwierdzający, że pobratymcze narody ukraiński i białoruski podlegają w Polsce niesłychanym prześladowaniom, wobec czego sowiety domagają się, aby położono temu kres.

Rząd polski nie opracował jeszcze tekstu odpowiedzi, w każdym razie próby wtrącania się do naszych spraw wewnętrznych odeprze z całą stanowczością.

Sprawa sprowadzenia zwłok H. Sienkiewicza.

Warszawa, 12 maja.

(Tel wł.) Sprawa sprowadzenia zwłok wielkiego pisarza do Polski posunęła się o tyle, iż ukonstytuował się już komitet główny i komitet wykonawczy.

Sprowadzenie zwłok nastąpi w pierwszej połowie października r. b. Miejscem wiecznego spoczynku zwłok będą podziemia katedry św. Jana.

Odezwę komitetu do społeczeństwa opracuje St. Żeromski.

Przyjazd posła.

Warszawa, 12 maja.

Jutro przybywa tu poseł polski w Paryżu, p. Chłapowski, dla złożenia sprawozdania z obecnej sytuacji, która wytworzyła się po wyborach.

Powrót marszałka Rataja.

Warszawa, 12 maja.

Dziś powrócił do Warszawy marszałek sejmu, p. Rataj. Pierwsze posiedzenie plenarne sejmu wyznaczono jak wiadomo na dzień 20 b. m.

Ustawa o ochronie lokatorów.

Warszawa, 12 maja.

Sporna kwestja co do wejścia w życie ustawy o ochronie lokatorów, została rozstrzygnięta.

Ustawa o ochronie lokatorów została wydrukowana we wczorajszym „Dzienniku ustaw" a tem samem wchodzi w życie z dniem 1 czerwca b. r.

Loterja państwowa.

Warszawa, 12 maja.

(Tel. wł.). W dzisiejszem ciągnieniu II klasy 1 loterji państwowej w złotych, wygrane padły na następujące numery:

1500 złp. — 48525
500 „ — 31765
250 „ — 43177
100 „ — 15299, 26215, 37974.

Pogoda na dziś.

Zachmurzenie zmienne, temperatura bez zmian, skłonność do burz i opadów.

Giełda.

(Notowania w złotych).

WALUTY.

Warszawa, 10 maja.

Dolar — 5,18¹/₄
Funt — 22,65.
Paryż, za 100 fr. — 30.—
Szwajcarja, za 100 fr. — 92.10
Włochy, za 100 lirów — 23,10.
Praga czeska za 100 k. 15,22¹/₂.
Wiedeń, za 100 tysięcy koron austrj. — 7,32.
Bony złote — 0,75.
Pożyczka dolar. — 2.75.
Rubel złoty — 2,70.

GIEŁDA GDAŃSKA.

Gdańsk, 10 maja.

(Notowania w guldenach)
Dolary — 5,61.
1 złoty — 1,10¹/₂.

AKCJE (w złotych.)

(Cedula giełdy warszawskiej z dn. 12.5.1924).

Bank Dyskontowy 9,00
„ Zw. Sp. Zarobk. 7,25
„ Handl. 10,50
„ dla Handl. 2,25
„ Kredytowy 1,20
„ Przem. War. 2,60
„ Handl. Poz. 4,00
Bank Przem. Lwów —
„ Zachodni 3,50
„ Zw. Ziemian 0,40
„ Powszech. Kredyt. —
„ Zjedn. Ziem. Pol 2,00
Cerata 0,45
Sole —
Grodzisk —
Kijewski 0,50
Puls 0,65
Spiess 1,45
Zgierz 4,10
Elektryczność —
Pol. Tow. Elektr. 0,30
Kabel —
Siła i Światło 0,75
Chodorów 6,20
Czersk 1,20
Częstocice 3,40
Gosławice 2,10
Michałów 0,95
Cukier 5,60
Firlej 0,95
Łazy 0,30
Polska Nafta 0,70
Nobel 2,25
Cegielski 1,00
Starachowice —
Fitzner 10,50
Modrzejów 13,75
Norblin 1,10
Orthwein (bez praw)
Ostrowieckie 12,25
Parowozy 0,50
Rohn 0,60
Unja —
Ursus 2,40
Żyrardów 52,00
Borkowski 2,25
Hurt 0,75
Jabłkowscy 0,30
Syndykat 4,00
Zach. Tow. 1,00
Pol. Loyd —
Chmielów 1,15
Haberbusch 8,25
Dźwignia —
Klucze 0,25
Pustelnik —
Spirytus 2,55
Strem —
Wildt —
Michołów —
Drzewo 0,80
Pol. Przemysł Naftowy —
Lilpop 0,95
Zieleniewski 13,50
Zawiercie 67,00
Lenartowicz 0,30

OGŁOSZENIE.

W Rejestrze Spółdzielni przy Sądzie Okręgowym w Sosnowcu dokonano następujących wpisów:

Dnia 31 marca 1924 r.

Nr. 8. „Bank Spółdzielczy w Sosnowcu z odpowiedzialnością nieograniczoną". Firma została zmieniona — obecne brzmienie jest następujące: „Bank Spółdzielczy w Sosnowcu z odpowiedzialnością ograniczoną" z siedzibą w Sosnowcu, Marjacka Nr. 1. Odpowiedzialność członków za zobowiązania Banku jest ograniczona a mianowicie: dziesięciokrotna w stosunku do zadeklarowanych udziałów.

3285

Chcesz oszczędzić na obuwiu, używaj tylko pasty terpentynowej

HA-ES-ES

WSZĘDZIE DO NABYCIA

WYTWORNIA: HURTOWNIA SPÓŁEK SPOŻYWCÓW W POZNANIU.

2379

Wszystkim przyjaciołom i znajomym sąsiadom, a wszczególności p. p. Sztygarom, Dozorcom z kop. „Reden“ i Górnikom, którzy przybyli w uniformach górniczych aby oddać ostatnią posługę, odprowadzając drogie nam zwłoki ojca naszego

św. p. Jakóba Katoli

na miejsce wiecznego spoczynku, składa serdeczne Bóg zapłać

RODZINA.

SZKOŁA TANCOW

Zawiadamiam Sz. Publiczność, że z dniem 15 maja r. b. o godz. 8 wiecz. rozpoczynam następny kurs tańców najnowszych staropolskich. Dla pań ceny zniżone. Zapisy przyjmuję codziennie od godz. 6 do 8-ej wieczorem do dnia 15-go b.m. w kancelarji szkolnej przy ulicy Pilsudskiego Nr. 3 w Sosnowcu.

Z poważaniem

3282 prof. Karol Wrzeszcz.

OPONY, MASYWY

i dętki do samochodów marki „PIRELLI“ poleca do dostawy po cenach konkurencyjnych

DOM T/H. MARUSZEWSKI I PĘDZICH

Sosnowiec, ul. 3 go Maja Nr. 5.

3256—2

ZAKŁAD WYROBÓW TERASSO-MOZAIKOWYCH i CEMENTOWYCH

WYKONYWUJE:

STOPNIE MOZAIKOWE, CEMENTOWE, POSADZKI MOZAIKOWE, CEMENTOWE I TROCINOWE, BLATY KONTUAROWE I STOLIKOWE, PŁYTY TROTUAROWE, KRAWĘŻNIKI I BORTIURY oraz GROBOWCE WSZELKICH SYSTEMÓW.

2977—1

F. BIER ZAŁĘŻE—KATOWICE telefon 1633.

Zastępstwo na Zagłębie Dąbrowskie ma powierzone

WŁ. JUST BĘDZIN, Kościuszki 56.

Magazyn Wyrobów Skórzanych L. FABRYCY

DĄBROWA-GORNICZA, ul. 3-go MAJA Nr. 14

poleca na sezon letni, po cenach przystępnych:

OBUWIE: damskie, męskie i dziecinne z najlepszych skór krajowych i zagranicznych;

GALANTERJĘ SKÓRZANĄ: torebki damskie, portfele, woreczki i t. p. z najwykwintniejszych skór, oraz

POWAŻNY WYBÓR: pończoch damskich, dziecinnych skarpetek, gumek do obcasów, sznurowadeł, pasty do obuwia i t. p.

3246

Ogłoszenie.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Sosnowcu rewiru Zawierckiego A. KOSSEK zamieszkały w Zawierciu przy ul. Blanowskiej Nr. 11 ogłasza, że w dniu 20 maja 1924 roku od godziny 10 z rana w Zawierciu przy ul. Towarowej pod Nr. 26 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości należących do A. Szternzesa, a mianowicie: klepek ocenionych na 600,000,000 mk.

Komornik: A. KOSSEK.

Dnia 7 maja 1924 roku. 3268

CEMENT

w ładunkach wagonowych wprost z fabryki lub w mniejszych ilościach ze składu w Warszawie, po cenach konkurencyjnych, na dogodnych warunkach

dostarcza **D/H. ST. MATŁAWSKI i S-KA, Sp. Akc.**

WARSZAWA, ul Moniuszki Nr. 2, tel. 6-68 i 245-90. O Adres telegraf. „Estemat“.

Polecamy również wszelkie inne artykuły budowlane.

3187—1

W magazynie ubiorow męskich H. ZAKRZEWSKIEJ

POGON, Ciepła Nr. 4.

!! OGOLNA WYPRZEDAŻ !!

PO CENACH ZNIŻONYCH.

Obejrzenie nie obowiązuje do kupna.

2817-1

Sanatorjum i Zakład Wodoleczniczy D-ra KUPCZYKA,

KRAKÓW, Szujskiego 11. Telefon 1295.

Wodolecznictwo, kąpiele kwasowęglowe, elektryczne, lampa kwarcowa, dyeta. Choroba układu nerwowego, żołądka i kiszek, serca, cukrzyca, reumatyzm. 3088

WĘGIEL na KREDYT

z głębokich kopalń daje

Spółka Przemysłowo-Górnicza

Oddział Sosnowiec, Wiejska 8, tel. 31.

2234

Pana M. Merina przepraszam bardzo za publiczną obrazę i ofiaruję 70 zł. na budowę domu akad. żyd. w Warszawie, które przesłałem bezpośrednio pocztą.

3274 J. Sz. Feldman.

Drobne ogłoszenia.

Kupno i sprzedaż.

4 grosze za wyraz.

SWIECE kościelne i do komunji, ozdobne, wybór wielki. Skład Płoba Koltona, Sosnowiec, ulica Kościelna nr. 4. 2810-19

Pracownia gorsetów „ROZALIA“ Sosnowiec, ul. Dęblińska nr. 11 poleca prócz najmodniejszych, całkiem wygodnych gorsetów i pasów nadające kształtom piękną linję, pasy do ciąży, pasy lecznicze, napierśniki. Wykwintną zagraniczną i krajową bieliznę po cenach zupełnie niskich, koszule z dobrego płótna po 10 miljonów mk. 3229-1

Do sprzedania w Częstochowie przy II Alei, 38 sklep z konfekcją damską i galanterją. Przy sklepie i pokój z kuchnią. Wiadomość na miejscu. 3230-6

Sprzedam warsztat kowalski, Zagórze ul. Gać Nr. 5 Józefa Feszter. 3236-1

Sprzedam 14 morgów ziemi z domem mieszkalnym. Zgłoszenia pod „Ziemia“ w filji w Będzinie z podaniem adresu. 3248-2

Wyżlicę dobrze ułożoną i wytresowaną sprzedam. Kopalnia Grodziec, Halicki. 3191-2

Otomany i kozetki pluszowe i gobelinowe do sprzedania. Pogoń, Zielona 23, róg Będzińskiej. 3126-5

Aparat fotograficzny 6x9 lub 9x12 kupię. Zgłoszenia z podaniem ceny do adm. „Iskry“ Sosnowiec pod „Aparat“ 3281-3

Sprzedam otomany: pluszową, gobelinową, ceratową i dywanową. Kozetki, materace i łóżka polowe. Przyjmuję także wszelkie przeróbki. Sosnowiec, Kołłątaja 10, oficyna 2 ie piętro. 3286

Dwa rowery do sprzedania w dobrym stanie. Glinka, Grzybowska 12, Jaworski. 3279-2

Sprzedam okazyjnie wózek dziecinny nowy, nieużywany. Sosnowiec, ul. 3-go maja 28. Stróż wskaże. 3275

Z powodu wyjazdu meble do sprzedania, dębowe, w Dąbrowie, ulica Dębniki 4. 3276

Wielki wybór otoman, kozetek, materacy i polowych łóżek tanio. Sosnowiec, Kołłątaja 10, parter. 3297-5

Do sprzedania sklep kolonjalno-spożywczy w dobrym punkcie. Oferty nadsyłać do „Iskry“ w Sosnowcu pod „Sklep“. 3295-2

Posady i prace.

Zaofiarowane 4 grosze za wyraz.

Potrzebni stolarze Spójnia, Sosnowiec, Piłsudskiego 72. 3202-1

Potrzebna zdolna panna do pracowni sukien. Wiadomość w „Iskrze“ Dąbrowa. 3244-1

Do pralni „Otylja“ potrzebna zdolna prasowaczka. Będzin, plac 3 maja 3. 3249-2

Potrzebna podręczna. Sosnowiec, Sienkiewicza 16, Szumowska. 3288

Potrzebna panna do dzieci, świadectwa wymagane. Zgłoszenia Michał Rozenblum, Będzin, Kołłątaja 24. 3292-2

Inteligentna uczciwa gospodyni—służąca potrzebna do samotnego pana. Zgłoszenia do biura dzienników i ogłoszeń J. Hławskiego w Sosnowcu. 3298-2

Potrzebny zdolny pomocnik fryzjerski ze znajomością robienia fresy. Będzin, Grobla 5. Pytlik 3294

Zaraz potrzebna inteligentniejsza gospodyni, umiejąca chować dzieci, mogąca wszystko sama w domu zrobić i gotować. Adres wskaże cukiernia kina „Kometa“ Dąbrowa. 3299-2

Lokale.

4 grosze za wyraz

Poszukuje się 2 pokojowego mieszkania z kuchnią w centrum miasta. Oferty pod „Zaraz“ adm. „Iskry“ 3196-1

Za mieszkanie składające się z 2-ch pokoji z kuchnią ewentualnie duży pokój z kuchnią dam czynsz według umowy (fortepian do przegrywania) i posadę biurową. Zgłoszenia pod „Sekretarz“ do adm. „Iskry“. 3195-1

Do wynajęcia letnie mieszkanie w Sławkowie dla 2 rodzin. Wiadomość Sławków browar. 3263-2

Z powodu wyjazdu sklep z urządzeniem i mieszkaniem do odstąpienia. Sosnowiec, Pogoń, Florjańska 24 Jurkowski. 3287-2

Nauczycielka poszukuje pokoju umeblowanego w śródmieściu. Adres: Sosnowiec, 3 maja 33 m. 16. 3146-2

Poszukuje się 2 pokojowego mieszkania z kuchnią w centrum miasta. Oferty pod „Zaraz“ adm. „Iskry“. 3196-2

Różne.

4 grosze za wyraz.

Szkoła pisania na maszynie oraz biuro pisania i przepisywanie pism H. Lewkowicza, uczy pisać na maszynach systemem amerykańskim. Wydaje świadectwa uczniom kończącym naukę. 2761-4

Akuszerka, Marja Nowak, przeprowadziła się z ul. Towarowej na ul. Modrzejowską nr. 39 róg Kościelnej dom pani Frydeckiej w Sosnowcu przyjmuje panie w godzinach popołudniowych, dla niezamożnych ustępstwo. 2964-23

Przechodząc Stacyjną dnia 7 maja 1924 r. Machurowa Wanda zgubiła złotą obrączkę wewnątrz obrączki jest litera M. W. data 11 lipca 1914 roku. Łaskawy znalazca zwróci do filji „Iskra“ Dąbrowa za wynagrodzeniem. 3245-2

Uczennica szkoły handlowej żeńskiej im. kr. Jadwigi może udzielać lekcji do klasy I, II i III. Adresy proszę składać do adm. „Iskry“. Sosnowiec 3296

Zgubione dokumenty.

3 grosze za wyraz.

Karol Pietrzak zgubił książeczkę wojskową wyd. przez kadrę komp. zapas. telegraf 7. 3208-1

Skradziono legitymację magistratu Sosnowca, książkę P.K.U. Sosnowiec, pozwolenie na broń Starostwa Będzińskiego, koncesję tytoniową, wszystko na imię Marjana Grusa. 3213-1

Antoni Talarczyk zgubił dokumenty wojskowe wydane przez PKU Jarocin. 3226-2

Luka Leon zgubił portfel zawierający książeczkę wojskową wydaną przez PKU Miechów, książkę kasy chorych i różne fotografje. Uczciwego znalazcę uprasza się o zwrot takowych do adm. „Iskry“ w Sosnowcu. 3258-2

Skradziono dowód osobisty wydany przez starostwo będzińskie, książeczkę wojskową z PKU Będzin, patent przemysłowy za rok 1924 VIII kategorji, wszystkie na imię Zygmunt Zajdlicz, Będzin. 3241-2

Prasałkowi Piotrowi skradziono książeczkę wojskową wydaną przez PKU Będzin. 3243-2

Zgubiono książeczkę wydaną przez 9 p. na imię Jana Gonela. 3251-2

Garula Feliks zgubił dowód osobisty wydany przez starostwo Będzińskie i książkę wojskową przez P. K.U. Sosnowiec. 3269-3

Zaginęło świadectwo wydane przez Cech ślusarski w Sosnowcu na imię Feliksa Zucha.

Elżbieta Swietliczna zgubiła kartę pobytu wydaną przez Starostwo Będzińskie. 3283

Faigla Szczyszorycka zgubiła dowód osobisty wydany przez starostwo Będzińskie 3290-3

Piotrowi Milczarkowi skradziono portfel zawierający książeczkę wojskową, wydaną przez P.K.U. Sosnowiec i kartę pobytu przez kop. „Hr. Renard“. 3284-3

Minc Natan zgubił patent i książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Tarnów. 3293-3

Kasprowiczowi Wincentemu skradziono dowód osobisty wydany przez starostwo będzińskie. 3301-3

Redaktor W. Monstorski.

Wydawca: Akc. T-wo Drukarskie i Wydawnicze „Kurjer Zachodni“ S. A. Dęblińska 1